

О Т Ч Е Т

за дейността на Местната комисия за борба срещу
противообществените прояви на малолетните
и непълнолетните при Община Габрово
през 2016 година

ОРГАНИЗАЦИОННО СЪСТОЯНИЕ НА МКБППМН

Съставът на МКБППМН при Община Габрово е определен със Заповед на Кмета. В комисията са включени представители на общинската администрация, отговарящи за образованието, социалните дейности и здравеопазването, представител на Отдела за закрила на детето към Дирекция „Социално подпомагане” – Габрово, Районно управление – Габрово – инспекторите при ДПС, психолози, педагози и трима юристи от Общината. МКБППМН се състои от 15 члена. Председател е Зам.-кмет на Общината. За по-голяма оперативност при изпълнението на задачите е сформирано 5 членно оперативно бюро.

В Община Габрово е назначен щатен секретар, съгласно чл. 6, ал. 3 от ЗБППМН, който е на служебни правоотношения по Закона за държавния служител.

ДЕЙНОСТИ И ИНИЦИАТИВИ НА КОМИСИЯТА

За трета година през месеците юни и юли МКБППМН, със съдействието на Общината, организира „Летни занимания“ за учениците от първи до четвърти клас, провеждани всеки работен ден от 8,00 до 17,00 часа. В групи на всички общински учебни заведения бяха обхванати около 500 деца, което е с около 140 повече от миналата година.

За децата, записани от родителите си в „Летни занимания 2016“, бяха закупени различни спортни пособия, книжки, блокчета, моливи, бои, гипсови фигурки за оцветяване, пъзели, 3D пъзели, занимателни игри и много други. Същите са разпределени по училищата, съобразно броя на децата в групите.

Тази година беше изготвен график за двата месеца за посещения на Библиотека „Априлов – Палаузов“, Исторически музей, Национален музей на образованието, Дома на хумора и сатирата, Художествена галерия, ПП „Българка“, НП „Централен балкан“, АЕК „Етъра“, МАИР „Боженци“, местността Узана, Соколоски манастир, „Боженски чифлик“ – с. Съботковки, където децата вървяха „по пътя на млякото“, Интерактивен музей на индустрията, Приключенски парк „Незабравка“ – с. Поповци. През месец юли в организирания излети до Узана се включи и туристическото дружество, като децата бяха водени на походи, обяснени са им правилата при разходки в планината, разказано им е за флората и фауната в Балкана. През юни месец Детската природна академия на Узана организира за децата забавни образователни игри, а през месец юли – Информационният център на Узана. Особено интересни и атрактивни за децата бяха посещенията в ПП „Незабравка“ и „Боженски чифлик“.

По време на летните занимания ОБСНВ и ПИЦ реализираха превантивна образователна програма „Здравейко“ за групите деца в учебните заведения. Тя се реализира под формата на игри и чрез интерактивни методи и техники, съобразени с целевата група - отборни игри, игри със състезателна и познавателна цел, игри за доверие, екипност, толерантност, креативност и др.

За по-голямата част от родителите /99%/ организиранията „Летни занимания 2016“ са били полезни, а само за 1 % - не. За 4 % от родителите заниманията не са били достатъчно интересни за детето им и времето за провеждане не им е удобно; 3 % считат, че децата не са били извеждани достатъчно често от учебното заведение, а според 8 % на децата не им е оставало време да почетат книги.

Въпреки отправените забележки и препоръки, около 93 % от родителите благодарят на Община Габрово за „Летни занимания 2016“, като оценяват високо добрата организация в сравнение с миналите години и отново изразяват желание това да бъде организирано всяка година.

Считаме, че инициативата на Общината и МКБППМН е постигнала своите цели: осмисляне свободното време на децата, като те бяха под наблюдението на учители и това е не само помощ за родителите, но учениците са предпазени от рисковите фактори.

Продължи кампанията на ЦОП, ОБСНВ и МКБППМН „Училище за добрини“, за да се повиши чувствителността на ученици, родители и педагози към насърчаването, подкрепата и поощряването на децата към извършване на добри дела. Цели се още насочване към изграждане на позитивна ценностна система, промяна на взаимоотношенията от негативни към позитивни, развиване на социални умения и др. В кампанията се включиха всички общински и държавни училища.

През 2016 година беше обявен конкурс „Приказка за доброто“, в който участваха 80 ученици. Компетентно жури оцени творбите и бяха връчени три награди за първо, второ и трето място, както и три поощрителни награди, като едната беше от МКБППМН. Всички участници получиха малки награди и почерпка.

През 2013 г. Община Габрово постави началото и пилотно осъществи културно-образователната инициатива „Приеми ме на село“. Методически се разработи, организира и реализира моделът на първото приемно село в България, в което млади хора от града имаха възможността да се докоснат до традициите и обичаите, характерни за българското село и да се включат активно в „селския“ живот. През 2014 и 2015 г. тази инициатива бе продължена и мултиплицирана с привличане на нови села и млади хора към идеята за съхраняване на българщината, опазване и популяризиране на традициите, ценностите и обичаите, характерни за българското село.

И през 2016 г. МКБППМН се включи в реализираната за четвърти път инициатива на Общинския съвет по наркотични вещества и ЦОП „Приеми ме на село“, в която се включиха над 70 деца и младежи от цялата страна. Освен „Приеми ме на село“ за младежи от 15 до 29 години и „Приеми ме на село“ – Джуниър за деца от 9 до 14 години, през 2016 г. за първи път бяха организирани и два Дневни лагера „Приеми ме на село“ – за деца от Габрово.

Според специалистите от МКБППМН, ЦОП и ОБСНВ, един от основните фактори за увеличаващия се брой млади хора с рисково поведение – употреба на наркотици, агресия, отпадане от образователната система и др., е липсата на адекватна ценностна система и социални модели на поведение. Пряката работа на МКБППМН, ЦОП и ОБСНВ с младежи с рисково поведение показва, че голяма част от тях са изолирани от социалната среда, лишени са от възможността да избират и организират правилно свободното си време, както поради липсата на знания, умения, нисък социален статус, така и поради натиска, който оказва приятелската им и семейна среда. Много от младежите не само не развиват своя творчески и духовен потенциал, но и рискуват да бъдат все по-изолирани от средата на своите връстници, обезличавайки себе си и обезценявайки настоящето и бъдещето си.

Участието в „Приеми ме на село“ дава възможност на децата и младежите да се върнат към своите корени, към традициите и истинските ценности в живота – семейството, вярата, трудолюбието, уважението към по-възрастните, да се възпитат в труд и уважение към труда. Придобиват и развиват социални умения, свързани с общуване с връстници и с възрастни хора,

работа в екип, вземане на решения и поемане на отговорност, което от своя страна би довело до формиране на адекватна ценностна система и устойчиви личностни качества.

Деца, с които работят МКБППМН и ЦОП участваха в Европейските дни на художествените занаяти, организирани от АЕК „Етъра“. В заниманията, проведени на 2 и 3 април 2016 г., се включиха за участие и деца с рисково поведение, като целта на организаторите е осигуряване на възможност за по-бързото им социализиране чрез запознаване с приложно, модерно и традиционно изкуство.

През периода на пролетната ваканция, с цел ангажиране свободното време на деца, преминали през възпитателни дела и насочени за консултации към ЦОП или за работа с обществен възпитател, МКБППМН организира екскурзия до град Ловеч. Част от децата за първи път излизаха извън гр. Габрово. Посетиха Интерактивния музей на водата, закрития мост, парк „Вароша“ и естествено най-голямата атракция за тях беше зоопаркът.

РАННА ПРЕВЕНЦИЯ И ОТКРИВАНЕ НА СИМПТОМИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА КРИМИНАЛНИ ДЕЯНИЯ

МКБППМН ръководи Училищните комисии за БППМН, дейността на обществените възпитатели, взаимодейства с Центъра за обществена подкрепа, Общинския съвет по наркотични вещества, Отдела за закрила на детето към Дирекция „Социално подпомагане“, инспекторите при ДПС и всички институции и НПО, имащи отношение към децата.

Постоянна е връзката и взаимодействието с учебните заведения на територията на общината. Във всички училища на територията на общината работят Училищни комисии за борба срещу противообществените прояви. Те планират дейността си за учебна година и я отчитат на срочните педагогически съвети и пред МКБППМН.

През учебната година педагогическите колегии обсъждат дейността на педагогическия съветник на редовни заседания на Педагогическия съвет. Води се отчет за учениците, извършили противообществени прояви или престъпления, за тези със слаб успех и неизвинени отсъствия. Провежда се индивидуална работа с тях и с родителите им. Картотекирани са и децата от социално слаби семейства или с хронични заболявания, които се нуждаят от помощ и подкрепа. Провеждат се тренингови форми на обучение за решаване на конфликти, здравно образование, общуване, кариерно развитие и други, според нуждите в определения клас или група ученици. Част от децата с проблеми в поведението се насочват от учебните заведения към МКБППМН или към Центъра за обществена подкрепа при Общината. Провеждат се консултации на класни ръководители и педагогически съветници във връзка с проблемни деца от учебното заведение. Осъществяват се екипни срещи за обсъждане и вземане най-доброто решение по даден случай.

В последните години се очертава тревожна тенденция за все по-трудно справяне с „проблемните“ деца и в учебните заведения. Част от ръководствата избират най-лесния, но в никакъв случай не и най-подходящия за ученика начин, да се справят с проблема – местят го в друго училище. В тази посока насочихме усилията си през годината – да се спре това преместване и да се работи за преодоляване на негативните постъпки на детето.

Сериозни са и проблемите в работата с родителите, по-точно с тяхната незаинтересованост и безотговорност по отношение развитието на децата им. Членовете на комисията и обществените възпитатели са провели множество консултации на родители и деца с проблеми. За съжаление точно тези родители, които имат най-голяма нужда от помощ и подкрепа, отказват срещите със специалисти и не считат, че това е необходимо. От 16 малолетни и непълнолетни, спрямо които през годината е образувано и гледано повече от 1 възпитателно дело, само 5 живеят в нормална семейна среда с двама родители.

Все по-често се срещаме с родители, които не са в състояние да полагат необходимите грижи и да използват адекватни методи при възпитанието на собствените си деца. Това

неминуемо води до неприемливи прояви от страна на малолетните и непълнолетните. Наложително е прилагането на нови методи и форми на работа за постигане на по-добри резултати и намаляване проявите от страна на децата. През последните години в общината се работи в екип – МКБПМН, ЦОП, ОЗД, ДПС, учебни заведения. При част от случаите има положителни резултати, но за съжаление при голяма част от семействата, основно от ромски етнос, не можем да кажем, че имаме голям напредък. За тях образованието не е приоритет, начинът им на живот и традициите са коренно различни от българските и често влизат в противоречие дори със законовите норми. Самите родители са отрицателен пример за своите деца, защото в много от случаите те също са криминален контингент.

През годината в града бяха организирани инициативи в сътрудничество на няколко организации: празник по случай 14-ти февруари и 1 март; участие в кампания по повод 26 юни – Световен ден за борба с дрогата и нелегалния трафик на наркотици; Коледа, Нова година.

ДЕЙНОСТИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА КРИМИНАЛНАТА АКТИВНОСТ НА РОМСКИТЕ ДЕЦА

През годината беше изготвен Общински план за интегриране на българските граждани от ромски произход и други български граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация в община Габрово за периода 2016 – 2018 г.

Настоящият план има за цел да анализира и идентифицира предпоставките и да планира дейностите в изпълнение на интеграционната политика, насочена към българските граждани от ромски произход и други уязвими групи, живеещи в сходна ситуация, така че към 2018 г. да са намалели съществуващите икономически различия и да е постигнато социално сближаване.

Реализирането на общинска политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи. Планът е отворен документ, който подлежи на актуализация на база периодични анализи. В неговото разработване взеха участие представители на местната власт, НПО, регионални и местни структури на държавни институции и представители на целевата група.

Основните приоритети на Плана за интегриране на гражданите в уязвимо социално-икономическо положение са:

- повишаване на образованието им;
- подобряване на здравния им статус;
- подобряване на жилищните условия;
- заетост – включването им в пазара на труда;
- върховенство на закона и недискриминация;
- култура и медии.

Местната комисия за БППМН, съвместно с дирекция „Образование и социални дейности“, работи за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства. Във всички учебни и детски заведения в гр. Габрово са изградени педагогически екипи за работа по проблемите на образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и за превенция на риска от отпадане от училище. За всяка учебна година се разработват вътрешноучилищни планове за работа по посочената тематика.

За образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства са осъществени следните дейности:

- в часовете на класа или в допълнителни тематични занимания на учениците е предоставена възможност да се запознаят с културното многообразие, религиите, традициите и обичаите на различните етноси;
- с учениците от етнически малцинства редовно работят класните ръководители и педагогическите съветници, като акцент в работата е формирането на социални умения – общуване, себепознание, справяне с проблемни ситуации, решаване на конфликти, права и задължения на децата и др. Работи се и с родителите на децата с цел мотивирането им да осигуряват редовното присъствието на същите в училище;
- децата и учениците от етническите малцинства са включвани в организацията и провеждането на всички училищни празници. Приобщени са и участват активно и в извънкласните форми – танцови състави, вокални групи, спортни отбори и др.;
- във всички учебни заведения се провежда диференцирана и индивидуална работа с изоставащи ученици – консултации, практически занятия;
- по-голяма част от учениците от етнически малцинства са посещавали полуинтернатните групи, сформирани в училищата;
- за по-голяма част от учениците от етническите групи се осигурява безплатна закуска и обяд в учебните заведения, карти за пътуване или специализиран транспорт за живеещите в отдалечени места;
- учениците от социално-слаби семейства са подпомогнати от училищните и читалищните настоятелства с ученически пособия;
- във всички детски заведения в общината целенасочено се развива речта на децата от етническите малцинства и се работи за овладяване на езика, като основа за общуване и по-нататъшна реализация. За децата, които не владеят добре езика, се организират допълнителни педагогически консултации;
- социално слабите семейства се подпомагат с помагала и дрехи за децата;
- децата в детските градини се включват във всички мероприятия и празници. По желание на родителите част от тях са включени в дейности извън ДООИ – групи за народни танци, изучаване на езици, приложни изкуства, спорт и др.;
- във всички детски заведения се работи и с родителите на деца от етническите малцинства – мотивиране за записване на децата в детска градина, включване на родителите в родителските съвети по групи, осигуряване помощ и подкрепа за създаване на здравно-хигиенни и културни навици;
- Центърът за обществена подкрепа при Община Габрово активно се включва в работата с децата и учениците от етническите малцинства. През учебната година бяха проведени различни мероприятия, в които активно участие взеха и деца основно от ромски произход;
- през учебната година Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни при Община Габрово е работила с 14 деца от ромски етнос, извършващи противоправни деяния и с техните семейства. С 13 деца от ромски произход и с техните родители работят обществени възпитатели, а 3 са насочени за индивидуална работа със специалистите от Центъра за обществена подкрепа.

ПРЕВАНТИВНА РАБОТА С РОДИТЕЛИТЕ

МКБППМН среща сериозни проблеми в работата с част от родителите, по-точно с тяхната незаинтересованост и безотговорност по отношение развитието на децата им. Членовете на комисията и обществените възпитатели провеждат множество консултации на родители и деца с проблеми. За съжаление точно тези, които имат най-голяма нужда от помощ и подкрепа, отказват срещите със специалисти и не считат, че това е необходимо. Въпреки постоянните усилия, които полагат и членовете на МКБППМН, и обществените възпитатели, и

учебните заведения не се постигат съществени резултати, когато няма подкрепа и желание за промяна от страна на семейството.

Членове на МКБППМН и специалистите от ЦОП проведоха тренинги с родителите на деца в детски заведения в Габрово и с педагогическите екипи.

Психолог от комисията проведе тренинг-обучения на педагогическите екипи в ЦДГ за работа с родителите и повишаване уменията им при справяне с неприемливо поведение на децата.

Обществените възпитатели през годината са работили с 38 семейства на деца, извършили противообществени прояви или престъпления.

ДЕЙНОСТИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИ И ОБЩНСКИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

В изпълнение на Общинската стратегия и програма за детето, Националната стратегия за борба с наркотиците и Национална програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора, Комисията, съвместно с инспектор Детска педагогическа стая към РУ – Габрово и Училищните комисии, реализира дейности по превенция на асоциалното поведение на малолетните и непълнолетните.

През 2016 г. В училищата в град Габрово бяха проведени занятия от инспекторите при ДПС към РУ – Габрово, като учениците са запознати с дейността на полицията, с основните законови норми и евентуалните последици за тях при извършване на противоправни деяния.

Във всички учебни заведения продължава работата за преодоляване на агресията по разработената програма за учениците в часа на класа или в извънкласни форми на възрастов принцип /начална, средна, горна степен/, провежда се тренинг-обучение „Управление на класа“ от педагогическите съветници и класните ръководители. В част от учебните заведения има екипи от ученици, които са подготвени за работа в агресивна среда и те обучават своите връстници. С учениците, проявяващи агресивно поведение, работят не само в учебните заведения, но към тях са насочени усилията и на МКБППМН и на Центровете за обществена подкрепа. Училищните ръководства, в партньорство с училищните настоятелства, организират и провеждат тематични родителски срещи – дискусии за хуманизиране взаимовръзките семейство – дете – училище и преодоляване негативните прояви в обществената и училищна среда.

Таблица 1

Година	Брой реализирани програми за превенция и противодействие на детското асоциално поведение	Брой лица, обхванати от информационни кампании за предотвратяване на асоциалното поведение сред децата	Брой консултирани деца и семейства чрез МКБППМН
2013	6	Над 1000	95
2014	7	1150	78
2015	5	1000	68
2016	5	Над 1000	59

От 2002 г. към Община Габрово е създаден Общински съвет по наркотични вещества, като орган за осъществяване на националната и местна политика в областта на злоупотребата с наркотични вещества. Членове на този съвет са секретарят и членове на МК. Към ОБСНВ е разкрит превантивно-информационен център. За превенция на употребата и злоупотребата на психо-активни вещества през годината продължиха прожекциите на филмите «Зависимост», «Не дишай», «Умирай лесно», «Пропуснат живот». Продължава работата на Общинския съвет по наркотични вещества по разработената Програма за превенция на употребата и злоупотребата с психо-активни вещества, рисковото поведение и стимулиране на здравословния начин на живот, насочена към ученици от 1-ви до 12 клас. Програмата е представена на всички учебни заведения в Габрово и специалистите от ОБСНВ и ПИЦ я прилагат по заявка на училищата, чрез интерактивни методи и форми. През 2016 г. тренинги за превенция на наркоманиите и рисковото поведение са осъществени сред 1 600 ученици от 1-ви до 12 клас.

Таблица 2

Обучения на специалисти и доброволци по превенция на наркоманиите /брой, теми, брой обхванати лица/	Програми и проекти за превенция на рисковото поведение за употреба на наркотици /брой, теми, брой обхванати лица/	Програми за работа със семейства в риск и рискови групи деца /брой програми и проекти, теми, брой обхванати лица/	Брой консултирани деца и родители във връзка с употребата на наркотици	Издаване и разпространение на информационни материали /вид, теми и тираж/	Брой информационни кампании и програми по превенция на наркоманиите	Брой лица, обхванати в информационните кампании и превантивните програми	Провеждане на проучвания за нагласите за употреба на наркотични вещества /теми и брой/	Брой лица, обхванати и в проучванията
Обучение на доброволците от Младежкия съвет по наркотични вещества в семинар-тренинг за личностно развитие и социална работа в общността - 16-18.12.2016 г. в Старозагорски минерални бани - 20 лица Проведено обучение за работа в екип и развиване на комуникативни умения, с участието на доброволците от Младежкия съвет по наркотични вещества към Община Габрово и юношеския футболен отбор на „Чардафон 1919“, с цел популяризиране сред младежите на идеята, че спортът е един от най-ефикасните начини за превенция на рисковото поведение. 50 участници	Реализиране на превантивна програма „Мрежата - 4“ /10-12 март 2016 г./ за подготовка на доброволците от Младежкия съвет по наркотични вещества за обучители на връстници по подхода „връстници обучават връстници“. Обхванати 20 лица Проект Гореща точка „ТМО - Граждански Мобилен Отряд“. В рамките на проекта бяха реализирани инициативи, свързани с превенция на наркоманиите на територията на четири учебни заведения на територията на община Габрово. Около 800 ученици	Подготовка и представяне на импровизационен театър „IMPROV“ по темата „наркоманиите“, с участието на доброволци от Младежкия съвет по наркотични вещества и представители на Студио за импровизационен театър „IMPROV“ към НЧ „Христо Смирненски 1949“ - Габрово. Спектакълът представя иновативен подход за превенция на злоупотребата с психоактивни вещества сред рискови групи млади хора и се реализира с финансовата подкрепа на Министерство на здравеопазването.	21		Кампания във връзка с 26 юни. Обхванати 55 лица	Над 1000 лица		

В Габровска община няма случаи на трафик на малолетни и непълнолетни. При занятията за преодоляване на агресията и в здравното образование е заложена и темата за трафика на деца с цел сексуална или трудова експлоатация, а също така темата е застъпена и в лекциите, които ИДПС изнасят пред класовете в училище.

От 7 години няма случаи на противообществени прояви и престъпления, свързани с ж.п. транспорта, извършени от малолетни или непълнолетни лица.

В общината няма установени непълнолетни, принадлежащи към радикални и екстремистки групи, няма извършени криминални деяния по расистки подбуди или като резултат на споделяне на екстремистки идеи.

В Габрово няма установени криминални деяния от футболни агитки /ултраси/.

ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА СЪС СОЦИАЛНАТА ЗАКРИЛА НА МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ, НУЖДАЕЩИ СЕ ОТ ПОМОЩ

През годината МКБППМН не е имала основание да подава сигнали до Отдела за закрила на детето при Дирекция „Социално подпомагане“ – Габрово за оказване социална закрила на деца на основание чл. 7 от Закона за закрила на детето.

На 2
ученика е оказано съдействие за преместване в друго учебно заведение. След проведени разговори с родители, които имат затруднения в общуването със своите деца, същите са насочени за работа с психолог или педагог от обществените възпитатели или към Центъра за обществена подкрепа.

През годината МКБППМН не е правила предложения за предсрочно освобождаване на ученици от СПИ и ВУИ.

Местната комисия за БППМН поддържа постоянни контакти с Възпитателното училище-интернат в с. Подем и Социално-педагогическия интернат в с. Варненци, където има настанени деца от Габрово. Писмено и по телефона получаваме информация за адаптацията, корекционно-възпитателната работа и проблемите с нашите деца. Родителите осъществяват връзки с децата си докато те са в СПИ или ВУИ. По-голямата част от тях нямат възможност да ги посещават на място, но се обаждат по телефона и им изпращат пари и колети, когато имат възможност.

През ваканциите, когато децата си идват при семействата, с тях работят обществени възпитатели и членове на МКБППМН, а при възможност ги включваме в различни организирани дейности през лятната ваканция.

През календарната 2016 година от ВУИ беше освободено едно момиче, поради навършване на пълнолетие. От СПИ също беше освободено момче, поради изтичане на тригодишния престой и завършване на основно образование. И двете деца преди настаняването си в интернатите, бяха в ДДЛРГ „Христо Райков“ – Габрово, който вече не съществува. С помощта на ОДЗ – Тутракан, момчето е устроено в ЦНСТ в София и продължава образованието си в СУ, а момичето се върна при майка си в гр. Севлиево. Поддържаме постоянна връзка с родителите на децата, които за настанени във ВУИ или СПИ. Сериозен проблем е, че по-голямата част от тях не оказват никакво съдействие, нямат необходимия капацитет да работят в посока ресоциализация на собствените си деца, в повечето случаи самите те са криминален контингент.

В Община Габрово вече около 15 години съществува регистър на всички ученици в учебните заведения. Не се допуска отпадане от училище на подлежащи на задължително обучение ученици, като тук се включват и тези, които са освободени от ВУИ или СПИ. Изключенията са редки и обикновено през следващата учебна година успяваме да убедим родители и дете да продължи образованието си.

Таблица 3

Категории неучащи и неработещи непълнолетни	Общ брой	Брой, продължили образованието си	Брой на обхванати в обучения и програми за квалификация	Брой на професионално ориентирани и консултирани	Брой на започналите работа
Неучащи и неработещи, напуснали СПИ	0				
Неучащи и неработещи, напуснали ВУИ	1 /напуснала ВУИ, поради навършване на пълнолетие/				
Неучащи и неработещи, освободени от ПД	0				
Условно осъдени	0				
Осъдени на пробация	0				

Районен съд – Габрово редовно уведомява писмено МКБППМН за осъдените непълнолетни /за какво деяние и присъдата/ веднага след влизане в сила на Решението. Съгласно чл. 41, ал. 1, т. а и б от ЗБППМН, с тези от тях, които не са навършили още 18 години, работят обществени възпитатели. По-голямата част от осъдените непълнолетни са навършили вече пълнолетие, когато присъдата влезе в сила и МКБППМН бъде уведомена. По данни на Районен съд – Габрово през годината са осъдени 12 непълнолетни лица, от които 3 условно, 5 – на пробация, 3 – обществено порицание и 1 непълнолетен е с реална присъда и е настанен в ПД Бойчиновци. Същото момче от 3 години живее със семейството си в с. Калейца, област Ловеч, община Троян, но престъпленията са извършени в гр. Габрово.

В Община Габрово от години има изградена система за пълен обхват на подлежащите на задължително обучение ученици, следенето на тяхното движение и недопускане отпадане от училище на деца в задължителна училищна възраст. Тази дейност се извършва от секретаря на МКБППМН, в сътрудничество с експертите от дирекция „Образование и социални дейности”. На родителите на ученици, допуснали голям брой неизвинени отсъствия, се съставят актове и наказателни постановления по ЗПУО. Целта е не толкова акта и НП, а да се установят причините за нарушението и да се окаже помощ и подкрепа на семейството за справяне с проблема.

СЪСТОЯНИЕ, СТРУКТУРА И ТЕНДЕНЦИИ НА ПРЕСТЪПНОСТТА И ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИТЕ ПРОЯВИ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ

Водени на отчет в Детска педагогическа стая (ДПС) при Районно управление – Габрово /РУ/

През 20156 г. на отчет в ДПС са водени 75 деца, като 2612 от тях са заведени на отчет през годината (5 – малолетни и 7 – непълнолетни). Броят на водените на отчет в ДПС деца през 2016 е с 6 по-малък от броя им през 2015 г. Заведените на отчет през отчетната година са с 14 по-малко, отколкото в предходната година. (Таблица 4).

Таблица 4

	2016							2015						
	Общо	8 - 13 г.			14 - 17 г.			Общо	8 - 13 г.			14 - 17 г.		
		всичко	м	ж	всичко	м	ж		всичко	м	ж	всичко	м	ж
Деца, водени на отчет в ДПС през годината	75	16	12	4	59	46	13	81	8	3	5	73	67	6
В т.ч. заведени на отчет през годината	12	5	5		7	7		26	5	2	3	21	17	4

Шестдесет и девет от децата, водени на отчет в ДПС през годината, учат, а 6 – не учат и не работят. Четиридесет деца живеят в криминогенна семейна среда, 10 имат криминогенна приятелска среда, а 3 са в криминогенни приятелска и семейна среда. През годината 19 извършители на противоправни деяния са снети от отчет в ДПС: 15 поради поправяне и 4 поради навършване на пълнолетие.

Структура на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, преминали през ДПС

През 2016 година за извършени противообществени прояви през ДПС са преминали 57 деца, от които 12 малолетни и 45 непълнолетни. (Таблица 5)

С 86 % са се увеличили децата, преминали за извършени противообществени прояви в сравнение с предходната година. Впечатление прави нарастващата агресия, проявата на насилие и рушенето на чужда собственост, което е също вид агресия. Увеличават се и децата, употребяващи ПАВ.

Таблица 5

	Общо	Възраст			
		8 - 13 г.		14 - 17 г.	
		момчета	момичета	момчета	момичета
Деца, преминали през ДПС за извършените от тях противообществени прояви през годината - общо	57	8	4	38	7
в това число за:					
Бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип	3				3
Прояви на насилие и агресия	12	2	1	7	2
Тормоз	2			2	
Повреждане на обществена и/или частна собственост	20	2	1	17	
Употреба на психоактивни вещества	7			6	1
Други	13	4	2	6	1

Структура на престъпленията на малолетните и непълнолетните, преминали през ДПС

През годината за извършени престъпления през ДПС са преминали общо 74 деца, което е с 4 % повече в сравнение с миналата година. От тях 16 са малолетни /с 33 % по-малко в сравнение с предходната година/ и 58 – непълнолетни /с 19 % повече в сравнение с 2015 г./ (Таблица 6)

Таблица 6

	Общо	Възраст			
		8 - 13 г.		14 - 17 г.	
		момчета	момичета	момчета	момичета
Деца, извършители на престъпления - общо	74	12	4	50	8
Телесна повреда	2			2	
Унищожаване и повреждане на имущество	2			2	
Грабеж	2			2	
Кражба - общо	48	7	3	33	5
Противозаконно отнемане на МПС	1			1	
Хулиганство	7	1		4	2
Престъпления, свързани с наркотици	2			2	
Други видове престъпления	10	4	1	4	1

Отново най-голям брой деца са преминали за извършени кражби – 48, което е с 6 % по-малко в сравнение с 2015 г. Само 2 непълнолетни момчета са извършители на престъпления, свързани с наркотични вещества /1 през 2015; 2 през 2014 г.; 9 през 2013 г./. От три години този брой не търпи съществена промяна.

Малтретирани деца и деца, жертви на престъпления

По данни на ДПС при РУ – Габрово, през последните четири години /2016, 2015, 2014 и 2013/ няма регистрирани безнадзорни и малтретирани малолетни и непълнолетни лица.

През 2016 година броят на децата, жертви на престъпления, е 13 (12 – през 2015; 24 през 2014; 7 през 2013, 23 през 2012 г.), от които 2 малолетни момчета и 11 непълнолетни /2 момчета и 9 момичета/. Отново е най-голям броят на децата, станали жертва на кражба – 8, на 3 е нанесена телесна повреда и 2 са жертви на други престъпления. (Таблица 7)

Таблица 7

	Общо	Възраст					
		8 - 13 г.			14 - 17 г.		
		всичко	момчета	момичета	всичко	момчета	момичета
Общо	13	2	2	0	11	2	9
Телесна повреда	3	0			3	2	1
Кражба	8	2	2		6		6
Други видове престъпления	2	0			2		2

ВЪЗПИТАТЕЛНИ ДЕЛА

Основната, изключително важна и специфична дейност на МКБППМН е разглеждането на проявите на малолетните и непълнолетните. Целта на възпитателните дела е изясняването на факторите за извършване на противообществените прояви и престъпленията, опазване личността на извършителите от последващи такива, преодоляване на деформации и дефицити в нравственото развитие на детето и прилагането на най-подходящата възпитателна мярка по чл. 13, ал. 1 от ЗБППМН.

• БРОЙ ВЪЗПИТАТЕЛНИ ДЕЛА И ИЗВЪРШИТЕЛИ НА ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ

Таблица 8

	2016	2015	2014	2013	2012
Брой възпитателни дела	65	56	46	84	76
Брой извършители	73	70	62	105	106

Броят на образуваните през 2016 година е 59. Приключени са 6 дела, останали от предишния период. Така броят на разглежданите възпитателни дела през 2016 г. е 65 със 73 извършители на противообществени прояви и престъпления. Броят на делата се е увеличил с 14 % в сравнение с 2015 година, а броят на извършителите – с 4 %.

Четири дела са прекратени по чл. 136 от ЗБППМН, едно – поради настъпване на детето в кризисен център, извън община Габрово, едно – поради изселване на семейството извън общината и две поради това, че семейството на извършителя живее в Република Гърция.

Тридесет и девет възпитателни дела са решени в законно определения едномесечен срок. Причините за удължаване на срока на другите е това, че родители и деца не се явяват в Общината, въпреки че са получили уведомлението. Има случаи, когато родителите идват, но обясняват, че детето е избягало от дома си и те не са в състояние да го намерят и доведат. За съжаление има и обратен вариант – родителите отказват да се явят, защото са много ангажирани, а дете се яви на възпитателно дело, придружено от класния си ръководител. При всеки такъв случай, съгласно чл. 19, ал. 6 от ЗБППМН, съставът на МКБППМН прави писмено искане до полицията и неявилия се лица са принудително довеждани.

• ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ОБРАЗУВАНЕ НА ВЪЗПИТАТЕЛНИ ДЕЛА

Таблица 9

	2016	2015	2014	2013	2012
От органите на полицията	10 (8 – ИДПС и 2 Акта за адм. нарушения)	20 (15 – ИДПС и 5 Акта за адм. нарушения, 1 от които от ОИ/	15 (12 – ИДПС и 3 Акта за адм. нарушения/	19 (7 – ИДПС и 12 Акта за адм. нарушения, 7 от които от Общ. Инспекторат/	13 (5 – ИДПС и 8 Акта за адм. нарушения)
От прокуратура	51	34	23	58	51
Други	4	2	8	7	12
Общо	65	56	46	84	76

• ВИДОВЕ ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ

Таблица 10

Противообществени прояви, в т. ч.	2016	2015	2014
Бягство от дома			
Прояви на насилие и агресия	1	5	5
Непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място	3		
Употреба на наркотични вещества	1		
Скитничество		1	7
Други противообществени прояви (сбивания, чупене на стъкла, опит за кражба, агресия, изпуснали гумите на л.а. на учител, по чл. 13а от ЗБППМН)	6	8	7
Престъпления, в т. ч.			
Телесна повреда			
Блудство	2		
Унищожаване и повреждане на имущество	1		
Грабеж	5	7	2
Кражба		1	
Противозаконно отнемане на МПС	37	19	19
Хулиганство	1		
Престъпления, свързани с наркотици	2	1	3
Други (присвояване, подаване фалшив сигнал за взривно устройство или за възникнало ПТП, нанасяне на телесни повреди)	4	8	
Административни нарушения /нарушения на общински наредби/	2	5	3
ОБЩО	65	56	46

През 2016 година 11 възпитателни дела са за извършени противообществени прояви, 52 – за извършени престъпления и 2 са за административни нарушения, свързани с Наредбата за опазване на обществения ред и сигурността на територията на общината. Отново най-голям е броят на кражбите – 37, като същият се е увеличил почти двойно в сравнение с предходните две години. Разгледани са две възпитателни дела за престъпления, свързани с наркотични вещества /притежание на стъвка марихуана/. Намалели са престъпленията, свързани с унищожаване на чуждо имущество и с 50 % са намалели другите престъпления /подадени сигнали на телефон 112 за поставено взривно устройство или за възникнало ПТП, присвояване и др./.

• ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПО БРОЙ ИЗВЪРШИТЕЛИ

Таблица 11

Противообществени прояви, в т. ч.	2016	2015	2014
Бягство от дома			
Прояви на насилие и агресия	1	5	5
Непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място	3		
Употреба на наркотични вещества	1		
Скитничество		1	8
Други противообществени прояви (нарушения на ПВР на учебните заведения, сбивания, бягства от училище, по чл. 13а от ЗБППМН)	7	5	7
Престъпления, в т. ч.			
Телесна повреда			
Блудство	2		
Унищожаване и повреждане на имущество	1		
Грабеж	6	7	5
Кражба		1	
Противозаконно отнемане на МПС	41	23	25
Престъпления, свързани с наркотици	3		
Други (присвояване)	2	1	3
Административни нарушения	4	14	7
ОБЩО	2	5	2
	73	70	62

С 4 % се е увеличил броят на децата с наложени възпитателни мерки в сравнение с предходната година. С 36 % е намалял броят на извършителите на противообществени прояви, но с 16 % се е увеличил броят на извършителите на престъпления в сравнение с 2015 г. Извършителите на административни нарушения са с 3 по-малко в сравнение с предходната година.

През годината няма обжалвани решения на състав на МКБППМН пред Районен съд - Габрово.

• МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ, ПРИВЛЕЧЕНИ ЗА ВТОРИ ИЛИ ПОВЕЧЕ ПЪТИ И ДЕЦА С НАЛОЖЕНИ ВЪЗПИТАТЕЛНИ МЕРКИ, КОИТО СА БИЛИ ВОДЕНИ НА ОТЧЕТ В ДПС

Таблица 12

	2016	2015	2104	2013
Малолетни и непълнолетни, привлечени за втори или повече пъти (по чл. 16 от ЗБППМН)	16	11	8	25
Децата с наложени възпитателни мерки, които са били водени на отчет в ДПС	17	23	26	31

Шестнадесет от малолетните и непълнолетни извършители на противообществени прояви и престъпления са привлечени за втори или повече пъти, което е с 5 повече в сравнение с предходната година. /вж. Таблица 12/. Десет от тях са от ромски произход, като при 8 от тях в семействата има членове, също криминално проявени. Броят на децата с наложени възпитателни мерки, които са били водени на отчет в ДПС е намалял с 6 в сравнение с 2015 г.

Наложените през година възпитателни мерки са следните:

- предупреждение – 53;
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми – 12;
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател – 15;

- предупреждаване за настаняване във възпитателно училище-интернат с изпитателен срок до 6 месеца – 4.

През годината МКБППМН не е налагала най-тежките възпитателни мерки – настаняване в СПИ или настаняване във ВУИ.

Мярката „задължаване да участва в консултации, обучения и програми“ се изпълнява от Центъра за обществена подкрепа при Община Габрово.

При образуването на възпитателните дела не срещаме проблеми, но при гледането им основен проблем е неявяването на извършителите и техен родител или лице, което го замества, на определената дата и час в Общината. Има случаи, когато дори представители на РУ „Полиция“ не успяват да осигурят присъствието им.

Друг проблем е, че получаваме преписки от Районна прокуратура за лица, които реално живеят в Габрово, но са с настоящ и постоянен адрес в други населени места на страната. Случва се и обратният вариант – деца, с регистрация в Габрово, реално живеят извън общината. Съгласно чл. 11, ал. 1 от ЗБППМН, компетентен орган да разглежда възпитателни дела е местната комисия по настоящия адрес на извършителите.

В последните години част от родителите твърдят, че децата им са несправедливо обвинени, че са подведени, като по този начин ги насърчават към извършване на следващи деяния. Има случаи и на отправяне на заплахи към състава, наложил възпитателната мярка.

Когато малолетният или непълнолетният не изпълнява наложена възпитателна мярка, на основание чл. 13а от ЗБППМН, комисията образува и гледа ново възпитателно дело и се налага следваща мярка.

Няма разгледани възпитателни дела, на които да не са присъствали представители на дирекция „Социално подпомагане“ - ОЗД.

В Община Габрово няма получени сигнали от Прокуратура или Съд за констатирани нарушения при процедурите по образуване и разглеждане на възпитателните дела и налагането на възпитателните мерки.

Местната комисия за БППМН при Община Габрово и през 20156 год. най-често е налагала възпитателната мярка „предупреждение“ – 53. При голяма част от децата тя постига възпитателен ефект и те не допускат повече нарушения. Другите мерки, които доказват своята ефективност са по чл. 13, ал. 1, т. 3, т. 5 и т. 12. Според нас не са ефективни мерките по чл. 13, ал. 1, т. 6, т. 7 и т. 8, тъй като не е възможно тяхното проследяване.

Член 25 от ЗБППМН не е прилаган от МКБППМН при Община Габрово. Неизпълнение на решение на комисията се извършва най-често от малолетни или непълнолетни, които не изпълняват наложена им възпитателна мярка /най-често по чл. 13, ал. 1, т. 3/. Затова, съгласно чл. 13а, се образува ново възпитателно дело и им се налага по-тежка възпитателна мярка.

КОНСУЛТАТИВНИ КАБИНЕТИ И ЦЕНТРОВЕ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ

Към МКБППМН при Община Габрово работи консултативен кабинет по проблемите на детската личност. Също така към Общината функционира и Център за обществена подкрепа, като ръководителят му е член на МКБППМН.

През 2016 г. специалистите от ЦОП при Община Габрово и обществени възпитатели проведоха изнесени тематични сесии на теми „Междудличностно общуване“, „Толерантност“, „Асертивно поведение“, „Агресия и насилие“ по програма „Ранна правенция“ в учебните заведения на територията на община Габрово.

ОБЩЕСТВЕНИ ВЪЗПИТАТЕЛИ

През 2016 година МКБППМН работи с 20 обществени възпитатели. Отчитаме, че децата, с които работят педагозите и психолозите – обществени възпитатели, с малки изключения са преустановили извършването на противообществени прояви и престъпления. В периода на лятната ваканция три деца бяха освободени от СПИ и ВУИ. Благодарение на системната връзка и осъществяваната корекционно-възпитателна работа с тях от страна на обществените възпитатели, на ИДПС и членовете на МКБППМН, те не са извършвали противообществени прояви и престъпления за времето на престоя си в града. С 8 от децата, спрямо които са образувани повече от едно възпитателни дела, работят психолози и педагози. Срещаме сериозни затруднения при работата с родителите, които нямат необходимия потенциал да отглеждат и възпитават децата си.

Контролът върху дейността им се осъществява от секретаря и специалистите в МК. Ежемесечно се представят отчетите на обществените възпитатели и съгласно Наредба №2 на ЦКБППМН тяхната дейност е финансово обезпечена. Веднъж в месеца обществените възпитатели се събират и обсъждат случаите, по които работят. Помощ им оказват и психолози от МК и от педагогическите съветници.

Много сериозен проблем срещаме при работата с деца и родители от етническите малцинства /ромите/.

Част от обществените възпитатели се включиха в организираната «Лятна академия» за учениците от първи до четвърти клас.

Таблица 13

Година	Плануван брой обществени възпитатели, утвърдени от МФ по Закона за държавния бюджет	Реално усвоени бройки обществени възпитатели за съответната година	Изразходвани средства по Наредба №2 на ЦКБППМН
2016	20	15	27 000 лева плюс дължимите осигуровки за сметка на работодателя
2017	20		
Прогноза за 2018	20		

Комисията за БППМН при Община Габрово не среща проблеми при изразходване на средствата за материалното стимулиране на обществените възпитатели, няма и намеса от външни лица при определянето на обществените възпитатели.

КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ НА МКБППМН

На територията на община Габрово няма СПИ, ВУИ, ДВНМН, ПД и Приюти за безнадзорни деца и затова не е осъществяван контролна дейност.

Проверки в заведенията се извършват периодично от полицейски служители.

Един път в месеца се извършват обходи в различни райони на града за установяване на просечи деца и възрастни. В тези обходи участва секретарят на МКБППМН.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА МКБППМН.

МКБППМН поддържа традиционно доброто си взаимодействие с всички институции, имащи отношение към работата с децата – ОДП, РУ „Полиция“, дирекция „Образование и социални дейности“, всички учебни заведения в Габрово, Дирекция „Социално подпомагане“ – отдела за закрила на детето, Центровете за обществена подкрепа, както и с неправителствените организации, които работят с деца – Сдружение „Общинско училищно настоятелство“, Сдружение „Социален диалог“, БМЧК и др.

ОБУЧЕНИЯ

През годината членове на МКБППМН преминаха обучения по следните теми: „Екипна и лична ефективност“, „Общинска младежка политика и закрила на детето“.

Членове на МКБППМН, обществени възпитатели и членове на училищни комисии участваха в обучения за работа с родители, работа с агресивни ученици и работа с етнически малцинства.

ИЗРАЗХОДВАНИ СРЕДСТВА ПО НАРЕДБА №3 НА ЦКБППМН ЗА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА МКБППМН.

По Наредба № 3 на ЦКБППМН са изразходвани 2200 лева плюс дължимите осигуровки за сметка на работодателя. Средствата са малко, тъй като общинските служители и ИДПС нямат право да получават възнаграждения по тази наредба.